

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

TotalEnergies Exploratie Productie Nederland B.V.
Prinses Catharina-Amaliastraat 5
2496 XD DEN HAAG

DG Realisatie Groene Groei

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ekz

Ons kenmerk

DGRGG-DTDO / MLD-91023

Datum 13 juli 2026

Betreft Brief pijpleiding tussen L7-P en L10-AR

1. Onderwerp aanvraag

Op 13 november 2025 is door TotalEnergies Exploratie Productie Nederland B.V. (hierna: TotalEnergies) ingevolge artikel 45, eerste lid, van de Mijnbouwwet (hierna: MbW), een melding buiten werking pijpleiding ingediend.

Deze melding heeft betrekking op de 10,75 inch gasleiding die in de mijnbouwblokken L7 en L10 van het Nederlands Continentaal Plat liggen en het L10-AR platform met het L7-P platform verbond.

Aan deze melding is een comparative assessment toegevoegd waarmee de beheerder, heeft onderbouwd dat de leiding veilig en schoon achtergelaten kan worden in de zeebodem. Ingevolge artikel 45, tweede lid, MbW, kan de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei (hierna: ik) binnen zes maanden na het indienen van de melding de beheerder verplichten om de leiding te verwijderen overeenkomstig een door de beheerder te overleggen verwijderingsplan. In het geval geen verwijdering wordt geëist kunnen ingevolge artikel 104 van het Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) door SodM verplichtingen gesteld worden ten aanzien van het achterlaten en monitoring, dit gebeurt dan in een separaat besluit.

2. Het beleid ten aanzien van pijpleidingen en kabels in de Noordzee

In het Programma Noordzee 2022–2027, wat deel uitmaakt van het Nationaal Water Programma 2022–2027, is het beleid opgenomen ten aanzien van buiten gebruik gestelde kabels en pijpleidingen op de zeebodem. Dit beleid is vertaald in wet- en regelgeving die is opgenomen in de MbW, Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) en de Mijnbouwregeling (hierna: Mbr). Het beleid ten aanzien van kabels en pijpleidingen is niet nieuw. Wel zijn er nieuwe elementen geïntroduceerd. Uitgangspunt in het beleid was en is nog steeds dat pijpleidingen schoon en veilig kunnen worden achtergelaten, tenzij ik de verwijdering ervan op grond van artikel 45 van de Mijnbouwwet voorschrijft. In de planperiode van het Programma Noordzee 2022–2027 wordt onderzocht welke infrastructuur hergebruikt zou kunnen worden voor transport van waterstof en CO₂. Het opruimen van kabels en leidingen kan wenselijk zijn als deze ander gebruik van de zeebodem kunnen

hinderen. Hiervoor is een beoordelingsmethode ontwikkeld die kijkt naar hinder voor ander gebruik, veiligheid, milieueffecten en kosten. In artikel 103 van het Mbb is opgenomen dat ik daartoe een afweging van belangen maak aan de hand van een viertal criteria: de doelmatigheid van het gebruik van de ruimte, de gevolgen voor het milieu, de veiligheid op zee en land en doelmatigheid van kosten. Van kabel- en leidingeigenaren wordt gevraagd om bij een melding buiten werking pijpleiding of kabel de benodigde informatie aan te leveren voor deze afweging. Hiertoe is destijds door de industrie tezamen met EBN een onderbouwingsmethodiek ontwikkeld. Ik kan aldus in voorkomende gevallen de eigenaar verplichten een kabel of pijpleiding die buiten werking is gesteld te verwijderen overeenkomstig een verwijderingsplan. In de praktijk blijven kabels en leidingen veelal liggen. Anno 2020 lag in de Nederlandse Exclusieve Economische Zone ongeveer 600 km verlaten leiding. De eigenaar die zijn buiten gebruik gestelde leidingen niet opruimt, moet deze reinigen en periodiek inspecteren op ligging en cohesie.

3. Afwegingskader comparative assessment

Op grond van artikel 1.6a.2 van de Mbr moet de beheerder van een kabel of pijpleiding een melding als bedoeld in artikel 45, eerste lid, van de Mbw doen door middel van een volledig ingevuld door mij ter beschikking gesteld middel, een zogenaamd comparative assessment. Bij de toepassing van de criteria, zoals bedoeld in artikel 103 van het Mbb, worden voor een kabel of pijpleiding in het niet gemeentelijk ingedeelde gebied ten minste de volgende onderwerpen betrokken:

1. Doelmatigheid van het gebruik van de ruimte, te weten:
 - i. Ruimtebeslag inclusief werk- en veiligheidszones;
 - ii. De invloed op de vrije ruimte;
 - iii. Mogelijke barrièrewerking;
 - iv. Mogelijke hinder en potentie voor andere bestaande en bekende toekomstige gebruiksfuncties
2. De gevolgen voor het milieu, te weten:
 - i. De invloed op het bodemecosysteem;
 - ii. De gevolgen voor de waterkwaliteit;
 - iii. Vrijkomen van gebiedsvreemde stoffen;
 - iv. Verstoring van de visfauna, vogels of zeezoogdieren;
 - v. Netto energieverbruik;
 - vi. Recycling en hergebruikmogelijkheden
3. De veiligheid op zee, te weten:
 - i. Risico's voor personeel en materieel ten tijde van verwijdering;
 - ii. Risico's op blootspoeling en breuk en risico's voor visserij en scheepvaart in geval van laten liggen.
4. De doelmatigheid van de kosten, te weten:
 - i. Saldo van opruim- en verwerkingskosten en opbrengsten in geval van geheel of gedeeltelijk opruimen van een kabel of leiding;

- ii. Schoonmaakkosten, inspectiekosten, aansprakelijkheidskosten en extra kosten voor andere bestaande of bekende toekomstige gebruiksfuncties als gevolg van veroorzaakte hinder in geval van geheel of gedeeltelijk laten liggen van een kabel of pijpleiding.

4. Adviseurs

Er is aan de volgende instanties advies gevraagd:

- Kustwacht Nederland, Afdeling Operaties, Bureau Nautisch Beheer (hierna: Kustwacht);
- De inspecteur-generaal der Mijnen (hierna: Staatstoezicht op de Mijnen, SodM);
- Rijkswaterstaat Zee en Delta (hierna: Rijkswaterstaat).

5. Adviezen met betrekking tot de melding en het comparative assessment

Advies Kustwacht

Aan de Kustwacht is op 18 november 2025 advies gevraagd. Op 15 december 2025 heb ik het advies ontvangen. De Kustwacht geeft aan dat op basis van de informatie van de verwijderingsmelding geen aanleidingen of zwaarwegende factoren voor de complete verwijdering van de leiding zijn. In het advies wordt wel enkele opmerkingen en adviezen beschreven. Hierbij worden voor het eventueel achterlaten en verwijderen van de pijpleiding enkele aandachtspunten aangegeven. Hierbij worden de volgende punten besproken:

- De leiding moet bij het achterlaten overvisbaar zijn en blijven en er mag geen gevaar voor het scheepvaartverkeer zijn.
- Het monitoren van de staat van de leidingen en de ingraafdiepte van de leidingen door middel van periodieke inspecties (survey 's) acht de Kustwacht zeker noodzakelijk, zodat waar nodig, herstelwerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd tijdens de levensduur van de leidingen zodat de leidingen in de toekomst niet ongezien een gevaar kunnen gaan vormen voor de visserij en of de scheepvaart.
- Wanneer een leiding een gevaar vormt als gevolg van blootspoelingen en freespanen dient TotalEnergies mitigerende maatregelen te nemen door de leiding geheel of gedeeltelijk af te dekken of te begraven.

Advies Rijkswaterstaat

Aan Rijkswaterstaat is op 18 november 2025 advies gevraagd. Op 13 mei 2026 heb ik het advies ontvangen. Rijkswaterstaat beschrijft in het advies enkele gebruiksfuncties van de Noordzee die betrokken moeten worden bij de besluitvorming. Hier gaat het om de volgende functies:

- Scheepvaart: de leidingen liggen in een scheepvaart separatiezone die gebruikt kan worden voor (nood)ankeren
- Zandwinning: de leidingen liggen niet in het gebied wat prioritair is voor zandwinning.

- Windenergiegebieden: de leidingen liggen niet in een gebied dat momenteel is aangewezen als toekomstig windgebied. Rijkswaterstaat geeft aan dat de ontwikkelingen op het gebied van Wind op Zee in het oog gehouden moeten worden.
- Kabels en leidingen: de leiding ligt niet in een corridor voor toekomstige kabels en pijpleidingen. De aanwezigheid van deze leidingen kan de voorgenomen aanleg van toekomstige kabels en leidingen bemoeilijken.

Rijkswaterstaat concludeert in het advies dat het in het algemeen geadviseerd wordt om aanwezige infrastructuur die niet meer wordt gebruikt van de zeebodem te verwijderen.

Advies SodM

Aan SodM is op 18 november 2025 advies gevraagd. Op 23 april 2026 heeft SodM advies uitgebracht.

In het advies gaat SodM in op enkele vragen uit het adviesverzoek en wordt geconcludeerd dat de milieurisico's bij het achterlaten een beperkte impact hebben op de korte termijn maar dat de potentiële impact op de lange termijn onvoldoende bekend is maar mogelijk ernstig kan zijn. Dit acht SodM onwenselijk. SodM geeft aan voorschriften op te willen leggen ten aanzien van het milieu op lange termijn. Verder gaat SodM dieper in op de volgende zaken:

- De gevolgen voor het milieu: volgens de melding blijft de pijpleiding nog langere tijd aanwezig als een milieuvreemd element in de zeebodem. Beschermingsmiddelen zoals coatings kunnen langer aanwezig blijven. In de melding is duidelijk aangegeven dat de leidingen schoon achtergelaten worden, wat betekent dat er minder dan 30 ppm aan koolwaterstoffen in de leiding aanwezig is en dat voor natuurlijk voorkomend radioactief materiaal (hierna: NORM) en kwik de industriestandaarden worden aangehouden. Op de lange termijn zal de leiding degraderen waardoor gebiedsvreemde stoffen zoals zink en mangaan kan vrijkomen. Het vrijkomen van deze zware metalen kan volgens SodM aanzienlijke gevolgen hebben voor het milieu op lange termijn en acht dit onwenselijk. Verder geeft SodM dat TotalEnergies er ten onrechte vanuit gaat dat bij het achterlaten geen CO₂-emissies vrijkomen. Daarnaast is volgens inschatting van SodM de CO₂-emissie besparing bij recycling van het materiaal hoger dan de door Total berekende CO₂-emissie.
- Veiligheid: SodM geeft aan dat voor de korte termijn, met betrekking tot de veiligheid, achterlaten de voorkeur heeft. Voor de langere termijn geldt dat het achterlaten een blijvend risico is voor de visserij door eventuele blootspoeling als gevolg van de wandelende zandgolven in het gebied.

6. Overwegingen ten aanzien van de adviezen

Kustwacht

Ten aanzien van het achterlaten van de pijpleidingen kunnen ingevolge artikel 104 van het Mbb aanwijzingen gegeven worden met betrekking tot de staat van de

pijpleiding en kan de beheerder verplicht worden de ligging periodiek te controleren en herstelmaatregelen te verrichten. SodM heeft het mandaat voor het nemen van besluiten op grond van artikel 104, eerste en tweede lid, Mijnbouwbesluit. Dit betekent dat zij in een later besluit deze aanwijzingen kunnen geven aan TotalEnergies.

Rijkswaterstaat

De beschrijvingen van Rijkswaterstaat van de gebruiksfuncties worden meegenomen in paragraaf 7 van deze brief. Het algemene advies om niet gebruikte infrastructuur te verwijderen wordt meegenomen.

SodM

In deze brief wordt de impact op korte en lange termijn meegenomen. Het is onmogelijk om voor de verdere toekomst alle aspecten volledig mee te nemen in de besluitvorming waardoor aannames gemaakt moeten worden over de precieze effecten van het al dan niet achterlaten van de leiding. Om onzekerheden en eventuele negatieve effecten te minimaliseren kunnen voorschriften opgelegd worden in een besluit. SodM heeft op grond van artikel 104, eerste en tweede lid, van het Mbb het mandaat om hierover besluiten te nemen en kan daarom later zelf aanwijzingen geven aan TotalEnergies.

Voor wat betreft de opmerkingen over de inschatting van de CO₂-emissies heeft SodM niet onderbouwd hoe tot deze conclusie is gekomen en welke hoeveelheden CO₂-emissies door SodM wel realistisch worden geacht. Daardoor neem ik deze opmerking enkel ter kennisname aan.

7. Overwegingen ten aanzien van de melding

Doelmatigheid van het gebruik van de ruimte

In het comparative assessment is door TotalEnergies een beschrijving gegeven van de huidige ligging. De leiding ligt buiten de Natura 2000- en defensiegebieden. Ook is er geen zand- of schelpwinning, windenergie of gaswinning gepland in het gebied. Door Rijkswaterstaat is dit bevestigd en aangegeven dat er op dit moment nog geen aanvragen of plannen bekend zijn voor het gebruik van de ruimte.

Het achterlaten van een leiding zal altijd voor een barrièrewerking zorgen, aangezien de leiding gedurende lange tijd nog aanwezig zal zijn in de zeebodem. In het geval dat er in de toekomst een pipeline crossing noodzakelijk is zal dit zorgen voor een lichte verhoging van de aanlegkosten. Het uitvoeren van een crossing is zeer vaak uitgevoerd en technisch niet ingewikkeld. Aangezien er binnen de overzienbare termijn geen plannen zijn voor de locatie van de leiding zie ik dit niet als reden tot verwijdering van de leiding.

Gevolgen voor het milieu

TotalEnergies heeft in het comparative assessment een overzicht gegeven van de gevolgen voor het milieu bij het verwijderen of het laten liggen van de leiding.

Bij een inspectie uit 2023 is een gemiddelde gronddekking van 0,7 meter gemeten, wat meer is dan de minimale gronddekking van 0,2 meter zoals voorgeschreven in NEN 3656. De leiding is over een totale lengte van 169 meter bestort met stenen. Er is een monitoringsprogramma, waarbij de leiding iedere 4 jaar wordt onderzocht op de aanwezigheid van blootspoelingen en freespanen.

Bij het buiten gebruik stellen van de leiding is gebruik gemaakt van de in de industrie gebruikelijke piggingtechniek. De leiding is daarbij losgekoppeld van de procesinstallatie en daarna verbonden aan een tijdelijke raagopstelling, waarmee de leiding is gereinigd met zeewater. Na afloop van de schoonmaak werkzaamheden is een monster genomen van het gebruikte en hierna afgevoerde spoelwater. Dit monster is onderzocht door een onafhankelijk, gecertificeerd laboratorium. De resultaten van dit onderzoek zijn bij de melding gevoegd. De concentratie koolwaterstoffen in dit spoelwater bedroeg minder dan 1 ppm, wat minder is dan de lozingsnorm van 30 ppm. Hiermee kan worden aangenomen dat er in de leiding geen ontoelaatbare concentratie koolwaterstoffen achter is gebleven.

In de leiding waarin productiewater wordt vervoerd is het mogelijk dat NORM wordt achtergelaten omdat deze tijdens het productieproces worden meegevoerd uit de formatie waaruit geproduceerd wordt. Het gaat dan over NORM-besmetting in aanslag op de leiding of als loodfilm. Normbesmetting is niet waarschijnlijk in de gemelde pijpleidingen, omdat het productiewater op de satellieten afgescheiden werd. In het natte gas van L7-N naar L7-P is nooit radioactieve besmetting boven het actiecriterium waargenomen. De pijpleiding is gepigd in 2010 en er is toen der tijd nooit verhoogde radioactiviteit vastgesteld op de pigs of in het afval wat hierbij vrijgekomen is. Besmettingsmetingen uitgevoerd tijdens pigging werkzaamheden van de pijpleidingen in 2017 bevestigen dit. Ik ben daarom van oordeel dat hier geen ontoelaatbare concentratie van NORM aanwezig is.

In 2025 is een laatste kwikmeting gedaan. Uit deze meting blijkt dat in een "12 inch riser" een hoeveelheid van 0,003 (mg/m³) (=0,000003 ppm) kwik is aangetroffen. Daardoor zijn er geen ontoelaatbare concentraties kwik in de leiding achterblijven die verwijdering kunnen verplichten.

Bij het achterlaten van de leiding zal deze gedurende meer dan vijfhonderd jaar geleidelijk degraderen en oplossen in het zeewater. Hierbij komen dus de materialen waaruit de leiding bestaat vrij in het zeewater. De leiding bestaat uit staal met een epoxycoating van 3 mm dik. Er zijn geen anodes aanwezig. Het degraderen van de leiding resulteert dus in een emissie van de stoffen die in de epoxycoating aanwezig zijn. SodM geeft in het advies aan dat het vrijkomen van deze stoffen gevolgen kunnen hebben voor het milieu op lange termijn en beschouwt dit als onwenselijk. Hierbij moet aangegeven worden dat SodM nog bezig met een onderzoek naar de lange termijn gevolgen van het achterlaten van olie- en gasbuisleidingen. Uit de melding blijkt dat de leiding na enkele honderden jaren verdwenen zijn. De aanwezige concentraties van gebiedsvreemde stoffen is waarschijnlijk dusdanig laag dat kan worden aangenomen dat deze kleine hoeveelheden geen grote impact hebben op het zeeleven en lokaal milieu.

Bij het verwijderen van de leiding zal de zeebodem worden omgewoeld en verstoord, wat leidt tot lokale vertroebeling van het zeewater van enkele tientallen meters rondom het ontgraven stuk leiding. Hoe lang dit duurt hangt af van de stroming van het water. Daarnaast resulteert dit tot extra CO₂ en NO_x-emissies. TotalEnergies heeft in de melding een berekening gemaakt van deze emissies. Het verwijderen van de leiding heeft wel als resultaat dat deze gerecycled kan worden wat betekent dat hier een kleine klimaatwinst behaald kan worden. Hierbij wordt wel aangegeven dat de emissies tijdens het uitgraven en verwijderen van de leiding aanzienlijk groter zijn dan de te behalen reductie.

In het geval de leiding achtergelaten wordt zal deze gemonitord moeten worden op ligging en dekking. Dit betekent dat er totdat de leiding volledig is vergaan scheepvaartactiviteiten zullen zijn. Deze emissies zullen aanzienlijk lager zijn dan in het geval van verwijdering van de leiding.

Bij het verwijderen van de leidingen worden de aanwezige harde substraten, zoals stortsteen en betonmatrassen, verwijderd of omgewoeld. Dit heeft een grote invloed op de op dit substraat aanwezige benthische organismen. Het Compendium voor de Leefomgeving geeft aan dat er op langdurig beviste gronden een relatief lage biodiversiteit is, hetgeen van toepassing is op de locatie van de leiding. Er kan dus worden aangenomen dat de impact op de bodemfauna naar verwachting klein zal zijn. Ook zal tijdens de verwijdering onderwatergeluid worden geproduceerd. Het effect van dit geluid op onder andere zeezoogdieren zou moeten worden getoetst aan de Omgevingswet. Bij het achterlaten van de leiding wordt in de melding aangegeven dat, hoewel er bodemvreemde materialen achtergelaten worden, dit geen negatieve gevolgen heeft voor het zee- en bodemleven.

Met inachtneming van de bovengenoemde punten concludeer ik dat de gevolgen voor het milieu en het ecosysteem in het geval van verwijdering groter zijn dan bij het achterlaten van de leiding. Uit de ingediende gegevens blijkt dat de leiding voldoende is schoongemaakt en er geen risico is op vervuiling van het oppervlaktewater met NORM, kwik of koolwaterstoffen. Bij deze beoordeling heb ik rekening gehouden met het vergaan van de leiding en het als gevolg daarvan vrijkomen van zware metalen, voor zover op dit moment duidelijk.

Gevolgen voor de veiligheid op zee

Het opgraven van de leiding vereist inzet van ROV's (onbemande duikbootjes). Het duiken is zwaar en risicovol en de schipwerkzaamheden hebben ook risico's. Bij het verwijderen van de leiding zijn er ook verschillende risico's beschreven in de melding. Hierbij kan gedacht worden aan het afbreken van de leiding of het raken van obstakels tijdens het ophijzen van leidingdelen. Bij het achterlaten van de leiding zijn deze risico's niet aanwezig.

Het achterlaten van de leiding brengt risico's met zich mee voor de zeevaart. Het is namelijk in het geval van blootspoeling en zeker in het geval van een vrije overspanning een punt waar visnetten of ankers achter kunnen haken. Deze

gevolgen en effecten beperken zich echter alleen tot mogelijk toekomstig blootgestelde leidingdelen, omdat de huidige leidingeinden zijn begraven en/of afgedekt. TotalEnergies geeft aan dat om deze reden er een verplichting tot periodieke controle is. Uit deze controles blijkt dat de leiding altijd onder de zeebodem is gelegen met een huidige gemiddelde dekking van 0,7 meter. In het geval uit de periodieke monitoring blijkt dat de leiding boven de zeebodem uit komt zijn herstelwerkzaamheden verplicht. SodM geeft in het advies aan dat het feit dat er geen blootspoeling heeft plaatsgevonden dit niet betekent dat dit niet in de toekomst kan gebeuren. In het geval de leiding achtergelaten mag worden kunnen voorschriften aan deze monitoring en herstelwerkzaamheden gesteld worden. Er moet worden aangegeven dat een leiding gevuld met zeewater zwaarder is dan als deze gevuld is met gas. Dit betekent dat de leiding zichzelf ingraaft in de bodem, wat in een verkleinend risico op blootspoeling resulteert.

Doelmatigheid van de kosten

TotalEnergies geeft in de melding aan dat de kosten voor het verwijderen aanzienlijk zijn. TotalEnergies schat in dat het verwijderen van de gehele leiding tussen de €15 en €20 miljoen euro kost. De kosten voor het laten liggen van de leiding, inclusief periodiek onderhoud, variëren tussen €20.000,- en €30.000,- per vier jaar. Gelet op deze kostenramingen, acht ik verwijdering op dit moment niet kosteneffectief ten opzichte van het laten liggen van de leiding.

8. Conclusie

Op basis van het comparative assessment en de adviezen van Kustwacht, Rijkswaterstaat en SodM wordt geconcludeerd dat het achterlaten van de leiding de voorkeur heeft. De leiding is schoon en voldoet aan de normen voor koolwaterstoffen, NORM en kwik. Hoewel op lange termijn geringe hoeveelheden zware metalen kunnen vrijkomen, wordt aangenomen dat deze geen significante milieueffecten hebben. Verwijdering zou daarentegen leiden tot hogere emissies, veiligheidsrisico's en kosten. Mijn conclusie is dan ook, naast het feit dat de deadline voor het eisen van verwijdering reeds verstreken is, dat de pijpleiding kan worden achtergelaten. De inspecteur-generaal der mijnen zal op een later moment aanwijzingen geven met betrekking tot de staat waarin de pijpleiding wordt achtergelaten, monitoring van de ligging en dekking en mogelijke herstelmaatregelen.

De Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei,
Namens deze:

5.1.2.e

5.1.2.e

MT-lid Transitie Diepe Ondergrond